

POSTANOWIENIE

Dnia 15 grudnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Strzelczyk

w sprawie z powództwa A. N.

przeciwko Gminie O. i Powiatowi [...]

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 15 grudnia 2021 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 25 maja 2020 r., sygn. akt I ACa [...],

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej skierowanej do oddalenia apelacji (pkt 1),

2) nie obciąża powódki kosztami postępowania kasacyjnego,

3) przyznaje adwokat J.M. od Skarbu Państwa-Sądu Apelacyjnego w [...] tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu powódce w postępowaniu kasacyjnym kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych powiększoną o należny podatek od towarów i usług.

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna jest środkiem zaskarżenia o charakterze nadzwyczajnym. Ma przede wszystkim na celu – w interesie publicznym – ujednolicenie orzecznictwa sądów powszechnych, rozstrzyganie sporów precedensowych oraz o istotnym znaczeniu dla rozwoju prawa i judykatury sądowej. W związku z tym jednym z koniecznych elementów skargi kasacyjnej jest wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie, w którym skarżący powinien wskazać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

i związku z tym istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Określone w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący w odrębnym wywodzie wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Powódka A. N. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 25 maja 2020 r. w sprawie I ACa (...).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został oparty na przesłankach przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c. Skarżąca wskazała, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, gdyż Sąd drugiej instancji dopuścił się istotnych naruszeń przepisów postępowania, w szczególności poprzez niezasadne nieuwzględnienie zarzutu apelacyjnego powódki w zakresie oddalenia przez Sąd pierwszej instancji wniosków dowodowych o dopuszczenie dowodu z akt sprawy postępowania przed Sądem Okręgowym w. W. (sygn. akt: I C [...] /91). Ponadto skarżąca wskazała na potrzebę wykładni przepisów art. 2, art. 3, art. 5 ust. 1 i 2 oraz art. 6 ust. 1 i 2 Dekretu o ochronie i uregulowaniu własności osadniczych gospodarstw chłopskich na obszarze Ziem Odzyskanych z dnia 6 września 1951 r. (Dz.U. Nr 46, poz. 340).

W ocenie Sądu Najwyższego nie zostały spełnione przesłanki do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, gdyż oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tym, że istnieje potrzeba wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo, iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje

wyrażnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, nie publ., z dnia 26 czerwca 2015 r., III CSK 77/15, nie publ., z dnia 20 maja 2016 r., V CSK 692/15, nie publ., z dnia 23 maja 2018 r., I CSK 31/18, nie publ.).

Natomiast odwołanie się do przesłanki zawartej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje do przedstawienia wyводу prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia, co daje podstawy do uznania skargi za oczywiście uzasadnioną (tak np. Sąd Najwyższy w postanowieniach z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, nie publ.; z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, nie publ.; z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, nie publ.; z dnia 5 października 2007 r., III CSK 216/07, nie publ.; z dnia 20 czerwca 2007 r. II CSK 184/07, nie publ.; z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, nie publ.; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, nie publ.; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, nie publ.; z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/ 07, nie publ.; z dnia z 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, nie publ.; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, nie publ.; z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, nie publ. i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, nie publ.).

Skarżąca zarzuciła, że brak przeprowadzenia dowodów z innego postępowania (sygn. akt I C [...] /91) doprowadził do dokonania przez Sąd pierwszej instancji ustaleń faktycznych, które przyjął za własne również Sąd Apelacyjny, na podstawie niekompletnego materiału dowodowego. Tymczasem Sąd drugiej instancji wyraźnie wskazał, że wszystkie istotne w sprawie okoliczności zostały dostatecznie wyjaśnione, a więc kontynuowanie postępowania dowodowego w sposób wymagany przez skarżącą, prowadziłyby jedynie do niezasadnego przedłużenia postępowania. Postępowanie to w sposób jednoznaczny wykazało, że powódka nie była właścicielką spornej nieruchomości, a więc nie mogła zostać bezprawnie jej pozbawiona. Pozostaje aktualna teza Sądu Najwyższego, że sąd nie jest obowiązany do uwzględniania kolejnych wniosków dowodowych strony tak

długo, aż udowodni ona korzystną dla siebie tezę i pomija je od momentu dostatecznego wyjaśnienia spornych okoliczności sprawy (wyrok z dnia 19 marca 1997 r. II UKN 45/97, nie publ.).

Skarżąca nie wykazała także, że wskazane przepisy Dekretu o ochronie i uregulowaniu własności osadniczych gospodarstw chłopskich na obszarze Ziemi Odzyskanych wymagają wykładni w niniejszej sprawie. Powołane przepisy dotyczą kwestii nabycia przez osoby posiadające gospodarstwa rolne własności, dziedziczenia oraz poświadczenia własności gospodarstwa rolnego i jego granic. Skarżąca nie wykazała, że sporna nieruchomość stanowiła majątek odrębny jej ojca, a następnie została przepisana na rzecz powódki. Kwestia ta rozważana także w innych postępowaniach nie została rozstrzygnięta na korzyść powódki

Konkludując, w sprawie nie zachodzą wskazane przez skarżącą przesłanki określone w art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c. Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Sąd Najwyższy kierując się tymi samymi kryteriami co Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 102 w zw. z art. 391 § 1, 398²¹ k.p.c. odstąpił od obciążania skarżącej kosztami postępowania kasacyjnego. Po sprawdzeniu wartości przedmiotu zaskarżenia Sąd Najwyższy przyznał koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu powódce w postępowaniu kasacyjnym jak w sentencji.